

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDACTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H.C. van der Ent, Elburg; Ds. A. van Heteren, Werkendam; Ds. L.W. van der Meij, Alpen a/d Rijn; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Zeist; Ds. P. van Zonneveld, Driebergen; A. Beukers, Alphen a/d Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a/d Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Liefgehad tot het einde

En vóór het feest van het Pascha, Jezus wetende dat Zijn ure gekomen was, dat Hij uit deze wereld zou overgaan tot de Vader, alzo Hij de Zijnen, die in de wereld waren, liefgehad had, zo heeft Hij hen liefgehad tot het einde.

Johannes 13 : 1.

Liefde tot het einde: dat is het rechte opschrift boven de lijdensgeschiedenis van de Heere Jezus. En dan moeten wij dat woord vooral niet verkeerd begrijpen. Liefgehad tot het einde. Maar dan wordt met dat einde niet bedoeld de dood, het einde van Jezus' leven. O zeker, ook dat is heerlijk, als iemand ons liefheeft tot zijn of haar laatste ademtocht toe. En wij gedenken dankbaar onze ontslapenen, in wier liefde wij ons hebben mogen koesteren totdat God ze van ons wegnam. En ook in die zin heeft Jezus liefgehad tot het einde. Maar er ligt toch meer in: Jezus heeft liefgehad tot het einde van Zijn *liefde*, dat wil zeggen: met een volmaakte liefde, die niets terughoudt, maar alles geeft. In onze rijkste liefde is toch altijd nog wat zelfzucht, maar de liefde van Christus is volkomen zuiver, louter, rein. Hij heeft Zich volkomen uit-geliefd, dood-geliefd voor de Zijnen. En dat ondanks het bitter lijden dat nu vlakbij is, en ondanks de heerlijkheid, die na de bange doodsnacht Hem wacht.

Zijn ure is gekomen, zegt onze tekst. Het ver raad is aanstaande, de helse benauwdheid, de vreselijkste kwellingen naar lichaam en ziel. Het is toch geen wonder als iemand in diepe smart alleen nog aan zichzelf denkt, "aan zichzelf genoeg heeft" en zijn geliefden vergeet? Maar Jezus is ook in de grootste nood en in de diepste smart blijven liefhebben. Ja, juist in die noden heeft Zijn liefde zich tenvolle geopenbaard. Wanneer straks de bende Hem gevangen neemt in de hof en Hem bindt, dan geeft Hij Zich pas in hun handen en laat Hij Zich pas binden nadat Hij vrijgeleide heeft bedongen voor Zijn discipelen: "indien Gij dan Mij zoekt, zo laat dezen heengaan."

Wanneer Hij straks voor het Sanhedrin verhoord, bespuwd, gelasterd en geslagen wordt, dan denkt Hij in Zijn mateloze liefde nog aan Petrus, die Hem met vloeken afzweert: en Hij, Zich omkerende, zag Petrus aan! Wanneer Hij aan het kruishout genageld wordt, bidt Hij voor Zijn kruisigers, denkt Hij nog aan Zijn moeder, heeft Hij een heerlijk woord voor de moordenaar.

Liefgehad tot het einde.

Jezus, wetende dat Zijn ure gekomen was. Jezus weet, dat Hij sterven gaat en toch heeft Hij de Zijnen lief tot het einde.

Zijn ure is gekomen. En Jezus weet het. We lezen in de evangeliën nogal eens, dat Jezus' ure nog niet gekomen was (Joh. 2 : 4, 7 : 30; 8 : 20). Maar nu weet Hij, dat het einde moet komen, dat Hij de bedreigingen niet langer uit de weg kan gaan. Hij weet het. En Hij is bereid. Het Lam is bereid Zich aan de slachters te geven. De Herder is bereid Zijn leven te geven voor Zijn schapen. O, goede Herder toch! Liefgehad tot het einde!

Jezus, wetende dat Zijn ure gekomen was, dat Hij uit deze wereld zou overgaan tot de Vader....

Jezus is van de Vader in de wereld gezonden om hier Zijn Borgwerk te verrichten, waar-toe Hij Zich al van eeuwigheid bereid had verklaard. Nog even, en dan is Zijn werk hier volbracht. En dan gaat Hij terug naar Zijn Vader om Zijn werk daar voort te zetten en van daaruit te voltooien.

.... Alzo Hij de Zijnen, die in de wereld waren, liefgehad had..... Jezus heeft "de Zijnen" liefgehad. In Johannes 1 : 1 lezen we: "Hij is gekomen tot het Zijne, maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen." Daar ging het over de Joden, die het vleesge-worden Woord hebben verworpen. En dat zullen ze nu op een vreselijke wijze gaan waarmaken: Kruist Hem, kruist Hem! Maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen....

En toch: alzo Hij de Zijnen, die in de wereld waren, liefgehad had..... Jezus heeft Zich anderen tot "de Zijnen" gemaakt. Het zijn de geveenen des Vaders, voor wie Hij nu Zijn bloed gaat storten, voor wie Hij bidt tot Zijn Vader (Johannes 17 : 11) en die Hij liefheeft tot het einde.

De geveenen des Vaders, uitverkoren in Hem van voor de grondlegging der wereld. Hij zal er niet één uit verliezen. Ze vormen Zijn bruid, Zijn gemeente, die door de porren der hel niet zal worden overweldigd.

Zo heeft Hij hen liefgehad tot het einde.

De vijand rukt vast aan, met opgestoken vaan....

De machten der hel maken zich op....

De slachters zijn gereed om hun vreselijk werk te doen....

Jezus weet het alles: Mijn ure is gekomen. De ure, door Zijn Vader bepaald. Straks zegt Hij tot Zijn discipelen, die nog geen uur met Hem konden waken (en zij behoorden tot de Zijnen, die Hij liefgehad heeft tot het einde): "Slaapt nu voort, en rust; ziet, de ure is nabij gekomen, en de Zoon des mensen wordt overgeleverd in de handen der zondaren!" Zijn ure is gekomen. Door Zijn Vader bepaald. Het is nu tijd. En omdat Zijn ure is gekomen, zegt Jezus-straks tot de bende, die Hem gevangen neemt: "Dit is uw ure, en de macht der duisternis."

Liefgehad tot het einde. Ondanks het bitterste lijden. Liefgehad tot het einde. Juist in het bitterste lijden.

Het Vaderhuis wenkt. Nog één sprong, en Hij is voor eeuwig bij de Vader, in de heerlijkheid, die Hij bij de Vader had, eer de wereld was.

Zal die glorie Hem niet zo in beslag nemen, dat Hij dan de Zijnen zal vergeten? O neen, duizendmaal neen! Ook dan zal Hij de Zijnen liefhebben, blijven liefhebben, liefhebben tot het einde.... eeuwig....

Hoe kan Hij toch zo liefhebben eenbruid, van zichzelf zwart als de tenten van Kedar? Wekte Zijn liefde de onze reeds op? Werd ons harde hart al door Zijn liefde verbrijzeld? Zalig de Zijnen! Zalig om te delen in de weelde van Zijn eindeloze liefde!

Ds. M. Vlietstra.

Van de administratie

Met de betalingen van het abonnementsgeld ontvingen we weer vele kleine en grote giften als overbetalingen voor ons blad. Het totale bedrag over deze verslagperiode bedroeg f 11.102,-. We zijn er door verrast en verblijd. Onze lezers hebben ons niet beschaamd. Heel

hartelijk dank. Eveneens dank voor de opgave van 4 nieuwe abonnees.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Ontmoetingsdag te Sliedrecht

D.V. zaterdag 1 april a.s. hopen we weer een ontmoetingsdag van vrienden en vriendinnen van Bewaar het Pand te houden in het kerkgebouw van de Chr. Geref. kerk te Sliedrecht-centrum.

Het programma luidt als volgt:

morgensamenkomst, aanvang om 10.30 uur:

opening: ds. G. Blom

spreker: ds. A. Baars

slotwoord: ds. A. van Heteren

Pauze

middagsamenkomst, aanvang om 2 uur:

opening: ds. M. van der Sluys

spreker: ds. P. van Zonneveld

onderwerp: de heilige vermaking van de Christen.

slotwoord: ds. M.C. Tanis.

Allen zijn hartelijk welkom.

B.

Jeugdherinneringen

Wie heeft die niet. De één heeft ze meer dan de ander. Bij de één spreken ze meer dan bij de ander. Bij het ouder worden, worden verschillende dingen uit de jeugdtijd nogal eens overdacht en besproken. Aan kinderen en kleinkinderen wordt dan dit, dan dat doorgegeven. Bepaalde omstandigheden doen ook denken aan. En levendig komen dan voorvallen voor de aandacht te staan. Zo verging het mij de afgelopen dagen. In gedachten stond ik naast mijn vader. Ongeveer 40 jaar heeft mijn vader zaken gedaan. Van maandag tot zaterdag was hij in de winkel bezig. Vele uren stond hij achter de toonbank. Bijzonder in de tijd, toen er nog geen vaste sluitingstijden waren. Voor de oorlog kon de winkel 's zaterdagsavonds zelfs tot tien uur openblijven. Wat dan aan groenten en fruit over was, in de zomertijd bijzonder, ging voor weinig geld de deur uit, of werd weggegeven. Op die dag maakte mijn vader vele uren, want voor de opening van de winkel was mijn vader naar de markt geweest en die begon 's zomers om vier uur en in de andere tijden van het jaar om vijf of zes uur. Vele keren ging ik mee in de vakantietijd. Het rijden met paard en wagen vond ik fijn. Maar waar ik bijzonder weer bij stilstand is het volgende. Hoe hard mijn vader ook moest werken, hoe druk hij het ook wekelijks had, de kerkgang op zondag werd niet overgeslagen. Geen kerkgang miste hij. Trouwens mijn moeder ook niet en zij wist ook wel wat werken was. In de tijd van bijbellezing werd er door de weeks ook tijd vrijgemaakt voor de dienst. Soms werd het werk 's avonds na half tien voortgezet. Voor dit levensbeeld ben ik mijn ouders dankbaar. Het heeft veel bij mij mogen doen. Maar er is meer. Vader wilde eerlijk zaken doen. Die eerlijkheid heeft mij in de oorlog diep getroffen. Tussen van vele verleidingen mocht hij staande blijven. Wat ook aangeboden werd. Het werd alles afgewezen. Alles ging de deur uit voor de normale prijs of gratis. Wat ook voor mij ging spreken is dat vader zijn waar

kende. Hij wist wat hij verkocht. Hij kon het aanbevelen. Ik hoor het het nog zeggen: "Mevrouw, mijnheer, ik sta voor de kwaliteit in. Het is goed". Aanbevelen wat goed is! Doorgeven wat goed is! Zo was het thuis. Zo ging het toe achter de toonbank. Nu mag ik zelf reeds vele jaren staan op de preekstoel. Bezig zijn in de werkplaats des Heeren. Staan in Zijn dienst. En doe ik het goed? Dat durf ik niet te zeggen. Maar wel mag ik en kan ik mijn vader nazeggen: "Het is goed. Ik kan het U aanbevelen". "Ook uit ervaring". Een zakenman, die zich inzet voor zijn klanten wil zijn waar kennen. Proeft zijn waar. Beproeft zijn waar. Gebruikt zelf zijn waar. Leeft van zijn waar. Immers zij vormt ook een stukje van zijn eigen levensonderhoud. Wanneer het nu gaat over het geestelijk leven, dan leeft, als het wel is, een predikant daar van harte bij. Want een predikant wordt niet vanwege het brengen van de leer zalig, maar slechts uit genade. Wat in de psalmen wordt gevonden, moet hem bekend zijn. Hij zal weet moeten hebben van zondeontdekking, van heilsbewerking en hemelse vertroosting. De woorden Gods moeten door zijn ziel heengaan en hem eigen worden. Bij de tekst psalm 34 vers 9: "Smaakt en ziet, dat de Heere goed is; welgelukzalig is de man, die op Hem vertrouwt", schrijft de bekende Schriftverklaarder Matthew Henry: "in de goedheid van God zijn beide de schoonheid en binnelijheid van Zijn wezen begrepen, alsmede de mildheid en de weldadigheid van Zijn voorzienigheid en genade en diensvolgens: a. Moeten wij smaken dat Hij een milddadige Weldoener is, de goedheid van God proeven in al Zijn gaven aan ons en deze er de geur en de zoetheit van achten. b. Wij moeten zien dat Hij een schoon Wezen is en ons verlustigen in de beschouwing van Zijn oneindige volmaaktheden. Beide door te smaken en te zien, doen wij ontdekkingen en hebben wij welgevallen. Smaakt en ziet Gods goedheid, neemt er nota van en neemt er de vertroosting van: Petrus 2 : 3. Hij is goed, want Hij maakt al degenen waarlijk gelukzalig, die op Hem vertrouwen; laat ons dan zo overtuigd zijn van Zijn goedheid, dat wij erdoor aangemoedigd worden om ook in de slechtste tijden op Hem te vertrouwen". Heil de dienaar van het Woord, die dit verstaat en beleeft. Hij weet, waarover hij spreekt. Hij preekt niet zielloos. Hij mag op school zijn. Hij kent de Heilige Geest als Docent en de Heilige Schrift is zijn leerstof. En door de kracht, het licht en de leiding des Heeren geldt ook hem wat geschreven staat: "daarom een iegelijk. Schriftgeleerde, in het koninkrijk der hemelen onderwezen, is gelijk aan een heer des huizes, die uit zijn schat nieuwe en oude dingen voortbrengt". De derde zaak waar ik op gericht werd, was het leren van psalmverzen en geestelijke liederen op school. Dagelijks werd er gezongen. 's Morgens en 's middags. Aan het begin van de les en aan het einde van de les. Op het lesrooster stond voor elke week een half uur zingen aangegeven. Nu één van de geleerde liederen van het bekende: "de Heer is Mijn Herder". Wanneer ik buiten de plaats moet zijn, dan wil ik graag tijdens het rijden luisteren naar gemeente- of koorzang. Ook neem ik weleens voor onderweg een preek mee. Tijdens de rit van de week hoorde ik kinderen zingen: het lied van de Herder. "De Heer is mijn Herder! 'k Heb al wat mij lust; Hij zal mij geleiden. Naar grazige weiden. Hij voert mij al zacht 'kens. Aan waat 'ren der rust. De Heer is mijn Herder Hij waakt voor mijn ziel. Hij brengt mij op wegen. Van goedheid en zegen. Hij schraagt m' als ik wankel. Hij draagt me als ik viel. De Heer is mijn Herder! Hem blijf ik gewijd; 'k Zal immer verkeren. In 't Huis mijnes Heeren. Zo kroont met haar zegen. Zijn liefde m' al-tijd". Nu is het spreekwoord ons bekend: "jong geleerd, oud gedaan!" Nu was het voor mij zó: "jong geleerd, door genade werkelijkheid!" Wat ik op de lagere school leerde in de eerste klas, en op school veel zong, heeft de Heere waar gemaakt. En door Zijn trouw mag het vandaag nog zo zijn. Geestelijk en ambtelijk. Het: "'k Zal immer verkeren in 't huis mijnes Heeren", mag waar zijn naar twee zijden. Hoe groot is Zijn liefde. Aanbiddenswaardig Zijn roeping. Zijn roeping

tot het ambt. De Heere houdt, wat geschreven staat in Jesaja 56. Het blijft staan, ondanks mijn 'zijn' voor Hem. Goed waren de jeugdherinneringen. Het stukje onderwijs werke door. De Heere geve nog meer licht en inzicht in Zijn Woord. Want het Woord van de Heere is het waard en U als gemeente bent het waard. En de vrucht zij: het gezamenlijk zingen!

Hoe wonderbaar is Uw getuigenis!

Dies zal mijn ziel dat ook getrouw bewaren!

Want d' opening van Uw woorden zal gewis,

Gelijk een licht het donker op doen klaren

Zij geeft verstand aan slechten, wien 't gemis

van zulk een glans een eeuw'ge nacht zou baren.

Ds. M.C. Tanis.

Laus Deo 60.

De zondeval: een verbazende goddeloosheid.

De zuivere kennis van Christus als Verlosser gaat altijd samen met zelfkennis.

Tot die ware zelfkennis behoort de overdenking van wat Calvijn noemt: onze eerste adeldom.

Daarom verstaat hij de volmaaktheid waarin Adam geschapen is.

Daarbij hebben wij te bedenken dat wij die volmaaktheid verloren hebben in onze afval van God.

Die afval noemt Calvijn niet alleen een "verfoeilijke misdaad" maar ook een "verbazende goddeloosheid".

Wij moeten namelijk nagaan wat voor soort van zonde de val van Adam geweest is 'die de vreselijke wraak Gods over het gánse menselijke geslacht heeft doen ontbranden'.

Velen menen dat de zondeval bestaat in de gulzigheid van onze eerste voorouders.

Maar dat noemt Calvijn een kinderachtige opvatting.

Zou dát de hoogste deugd geweest zijn dat Adam zich onthield van die éne vrucht van de boom der kennis des goeds en des kwaads? Immers van alle kanten stonden hem alle mogelijke genietingen ter beschikking. Van alle bomen van de hof mocht hij onbeperkt eten.

Neen, het wezen van de zondeval is meer dan gulzigheid. Wij moeten, zegt Calvijn, de zaak dieper beschouwen.

Het verbod om te eten van die éne boom was: 'een onderzoek van Adams gehoorzaamheid'. Door te gehoorzamen moest hij bewijzen dat hij zich gaarne schikte onder de heerschappij Gods.

Het doel van het verbod was dat hij zou laten zien dat hij met zijn plaats als dienaar van zijn Schepper tevreden was. Dat hij zich door kwade begeerlijkheid niet hoger zou verheffen. God wilde Adams gelóóf beproeven en oefenen.

Hij deed dat op tweeërlei wijze: door hem toe te staan te eten van de boom des levens oefende Hij zijn geloof in de belofte van het eeuwige leven.

Zolang hij door het geloof at van de boom des levens mocht hij hopen op het eeuwige leven. Maar anderzijds dreigde God met de dood zodra hij proefde van de boom der kennis des goeds en des kwaads.

Door deze bedreiging te verachten wekte Adam de toorn Gods jegens zichzelf en zijn nakomelingen op.

Calvijn citeert in dit verband de kerkvader Augustinus, die in zijn uitleg van Psalm 19 zegt dat de hoogmoed het begin is geweest van alle rampen.

Maar Augustinus is ten dezen niet volledig genoeg.

Ongehóórzaamheid is het begin van de val geweest.

Door ongelovigheid is de vrouw van Gods Woord afgeleid. Zij liet zich door de listigheid van de slang vrijwillig verleiden.

Ook de apostel Paulus noemt in Rom. 5 : 19 de ongehoorzaamheid van één mens, namelijk Adam, als oorzaak van het verderf van alle mensen.

De eerste mens is dus niet alleen door de verlokking van Satan een gevangene geworden, maar hij heeft zich bewust, met verachting van de waarheid Gods, tot de leugen geneigd. Hij heeft Gods Wóórd veracht.

Hij heeft alle eerbied voor Hem afgeschud.

"Want Zijn majesteit houdt onder ons geen stand en zijn dienst blijft niet ongeschonden, tenzij zolang wij hánge aan Zijn Woord. Het óngeloof, c.q. de ongelovigheid van onze eerste voorouders is dus de wortel van de afval geweest.

En uit deze wortel zijn eierzucht en ondankebaarheid voortgekomen. Adam begeerde meer dan hem was toegestaan.

Daardoor heeft hij die grote mildheid Gods waarmee hij verrijkt was, op onwaardige wijze geminacht.

Dit noemt Calvijn nu: "een verbazende goddeloosheid!"

Het scheen immers de zoon der aarde te gering dat hij naar de gelijkenis Gods geschapen was.

Hij wilde meer.

Hij wilde aan God gelijk zijn.

Door deze afval onttrok hij zich aan de heerschappij van zijn Schepper.

Hij wierp brutaal zijn juk af: "een schandelijke en vervloekte misdaad".

In die val aanvaardde hij de verdachtmakingen en lasteringen van Satan.

Hij koos de zijde van de duivel die God van leugen, afgunst en kwaadaardigheid beschuldigde.

Dus: het óngeloof opende de deur voor de eierzucht.

En de eierzucht was weer de moeder van de weerspannigheid. Op deze wijze heeft Adam, door de godslasteringen van de duivel meegeleurd, "de ganse heerlijkheid Gods, voorzover in hem was, te niet gemaakt".

"Door de vensters van zijn oren, toen ze voor Satan openstonden, heeft hij de dóód toegelaten", zegt de Franse monnik Bernardus van Clairvaux 1090-1153 (die Calvijn meer dan eens met instemming aanhaalt).

En op dezelfde wijze d.i. door het gehoor komt de záligheid tot ons.

Bernardus leert terecht: "dat de deur der zaligheid voor ons geopend wordt, wanneer wij tegenwoordig het evangelie met onze oren ontvangen".

*Institutie II, I, 4.
L.W. van der Meij.*

Kwade samensprekingen

"Dwaalt niet, kwade samensprekingen bederven goede zeden."

De tekst, 1 Cor. 15 : 33, is een spreekwoord.

Het is afkomstig van een heiden. Paulus gebruikt het om christenen een lesje te geven. Christenen kunnen dus van de heidenen nog wat leren. Wie deze les niet ter harte neemt, zal in het oordeel de heidenen tegen zich op zien staan.

Ik begin met een verhaal. Het is eigenlijk een gelijkenis. Neen, het is geen gelijkenis, direkt uit de bijbel. Wat we er door voor willen stellen is wel bijbels. Geef maar acht.

Stel je voor het lichaam van een mens. Een mens met een hoofd en een romp; armen en benen; een neus en een mond. Alles zit er op en er aan. Een compleet mens dus.

Deze mens nu steekt zichzelf de ogen uit. Hij snijdt zichzelf de oren af. Hij hakt ook zijn benen in stukjes. Tenslotte gaan de armen er ook af. Hij sloopst zichzelf helemaal.

Een raar verhaal, zegt u. Wie doet dat nu? Zo iets doet toch geen mens. Wie gaat zichzelf nu slopen?

Een waar verhaal, zeg ik. Het gebeurt niet ver uit de buurt. Het gebeurt heel dicht bij. Let maar op. Let heel goed op. Geef vooral acht op uzelf.

"Dwaalt niet, kwade samensprekingen bederven goede zeden".

De gemeente is ook een lichaam. Dat is bijbels. Het bestaat uit een hoofd en een romp; armen en benen; een neus en een mond. Alles zit er op en er aan. Het zijn grote leden en kleine leden. Oude leden en jonge leden. Belijdende- en doopleden.

"Ja maar", zegt u, "dat lichaam slacht zich-

zelf toch niet af? Nee, dominee, nu gaat u te ver. U bent toch wel goed?"

Ja, ik ben gelukkig heel goed. Ik weet wat ik schrijf. Leg het a.u.b. niet naast u neer. Laat die "heiden", wiens spreekwoord Paulus heeft gebruikt, onder de leiding van de Heilige Geest, ons tot lering zijn.

"Dwaalt niet, kwade samensprekingen bederven goede zeden".

De leden komen bij elkaar. Overal zijn groepen. Ze spreken met elkaar. Wat wordt er besproken? Zijn het goede dingen, of zijn het kwade dingen? Goede dingen hoor je niet zo veel. Kwade des te meer.

Men komt bij elkaar.

Zeg, heb jij dat ook gehoord? Nee, wat bedoel je? Vertel eens wat. Anders is het zo saai.

Ja, ik weet niet of het waar is, maar ze zeggen.... En dan komt er een verhaal over br. of zr. A. Het verhaal is niet gauw mooi genoeg. Het is ook niet gauw lang genoeg. Die het hoort, breidt er nog wel een stukje aan. Het wordt een soort sneeuwbal. Gaande groter, gaande mooier. Het wordt een levensgevaarlijke lawine.

Zeg, weet jij ook nog wat? Nee, ik hoor niet zo veel. Hoor je dan helemaal niets? Nou ja, zo is het ook weer niet. Helemaal niets, kan ik niet zeggen. Iedereen hoort wel eens wat. Daar wordt zo veel verteld.

Laatst was ik nog bij B. Daar is nog al heel wat aan de hand. Ik durf het haast niet te vertellen. Vertel het dan maar niet. Je maakt me overigens wel nieuwsgierig. Als je belooft, dat je het niet verder vertelt, zal ik het vertellen. Natuurlijk, daar kun je toch op aan. Ik kan geheimen bewaren. En dan wordt "op mijn woord van eer" de zaak weer publiek gemaakt, met heel veel vraagtekens of het wel de waarheid is.

"Dwaalt niet, kwade samensprekingen bederven goede zeden".

Daar komt een jeugdige vriend. Hij heeft zijn brommer opgevoerd. De hele omgeving daverd als hij aan komt racen. Hé joh, heb jij die voetbalwedstrijd ook gezien? Geweldig! Die kerel die kan er wat van. Het was een "moord"wedstrijd. Het verhaal is met grove woorden doorspekt. Doch dit dient om wat kleur te geven aan het geheel.

Moet jij ook altijd nog naar de kerk? Ja, ik moet wel, zegt de veertienjarige die aangesproken wordt. Doch ik vind één keer meer dan genoeg. Ik ben de zaak wat aan het afbouwen. Binnenkort ga ik helemaal niet meer. Ik heb er al lang de balen van. Je begrijpt niets van wat ze je daar allemaal vertellen. En je mag daar ook niets. Het wordt je gewoon benauwd. Binnenkort mij niet meer gezien. Ze bekijken het maar. Ik ga m'n eigen gang wel....

Verderop staat een groepje meisjes te gie-gelen. Zeg, lees jij wel eens, vraagt de een aan de ander. Lezen? Wat moet ik lezen? De bijbel soms? Dat doet mijn vader wel. Alhoewel dat ook al wat af gaat zakken. Want het wordt nogal eens overgeslagen. Ik geloof dat dat vrome gekwezel helemaal uit de tijd raakt. Nu, dat zal tijd worden ook. Wat heb je er eigenlijk aan?

Ik kijk liever naar de T.V. Een spannende film. Daar kun je van genieten....

"Dwaalt niet, kwade samensprekingen bederven goede zeden".

Ik ga nog wel naar de kerk. Die dominee lijkt mij wel een aardige vent. Ik weet overigens niet, waarom het altijd zo lang moet duren. De kinderen worden het zat. Ze jagen ze allemaal weg. Daar is geen begrip voor de jeugd van tegenwoordig. Die kun je eenmaal niet zo strak meer houden. Je moet de teugel wat laten vieren. (Dat ze dan nog harder naar het verderf lopen, wordt vergeten).

Het zou niet zo moeilijk zijn, om nog meer gefantaseerde (werkelijke verhalen) op te dissen. Genoeg er van!

"Dwaalt niet, kwade samensprekingen bederven goede zeden".

Ja, ze bederven nog veel meer. Uiteindelijk gaan ziel en lichaam er voor eeuwig aan ten verderf!

"Dwaalt niet, goede samensprekingen kunnen de kerk bouwen".

Waar hadden we het ook weer over? De kerk is een lichaam. Door "kwade samensprekingen" wordt het gesloopt. Door "goede samensprekingen" wordt het gebouwd.

Worden die onder ons ook nog gevonden?

*Komt, luistert toe, gij Godsgezinden,
Gij, die de HEER van harte vreest.
Hoor, wat mij God deed ondervinden,
Wat Hij gedaan heeft aan mijn geest.
'k Sloeg heilbegerig 't oog naar Boven,
Ik riep de HEER ootmoedig aan;
Ik mocht met mond en hart Hem loven,
Hem, die alleen mij bij koh staan.*

Om tot goede samensprekingen te komen, wil ik nog wel enkele regels doorgeven: De liefde zij ongeveinsd. Hebt een afkeer van de boze, en hangt het goede aan.

Hebt elkander hartelijk lief, met broederlijke liefde, met eer, de één de ander voorgaande.

Zijt niet traag in het benaarstigen. Zijt vurig van geest. Dient de Heere.

Verblijdt u in de hoop. Zijt geduldig in de verdrukking. Volhardt in het gebed.

Deelt mede tot de behoeftigen der heiligen. Tracht naar herbergzaamheid.

~~Zegent hen, die u vervolgen; zegent, en vervloekt niet.~~

Verblijdt u met de blijden en weent met de wenenden.

Weest eensgezind onder elkander. Tracht ~~niet naar de hoge dingen, maar voegt u tot de nederige.~~ Zijt niet wijs bij uzelfen.

Vergeldt niemand kwaad voor kwaad. Bezorgt hetgeen eerlijk is voor alle mensen.

Indien het mogelijk is, zoveel in u is, houdt vrede met alle mensen.

Wreekt uzelfen niet, beminden, maar geeft de toorn plaats; want er is geschreven: Mij komt de wrake toe, Ik zal het vergelden, zegt de Heere.

Indien dan uw vijand hongert, zo spijzigt hem; indien hem dorst, zo geef hem te drinken; want dat doende zult gij kolen vuurs op zijn hoofd hopen.

Word van het kwade niet overwonnen, maar overwin het kwade door het goede.

Wanneer in deze geest "gesproken en geleefd" wordt, wordt het lichaam niet gesloopt, maar gebouwd.... tot een tempel van de levende God.

Ds. H.C. v.d. Ent.

Mijn wet in uw binnenste 3.

Ds. Van Sliedregt schrijft verder, blz. 121vv: Maar anderzijds wordt er ook onder gezucht aan de troon om zuivere bediening des Woords, en de herder der gemeente meegedragen naar Gods genadetroon, opdat hij de waarheid Gods beter mocht leren verstaan of ook dieper, en zo mocht zijn een middel tot opbouw der gemeente. En de aanklacht dragen we dan telkens bij ons, dat we niet genoegzaam ermee werkzaam zijn, hetgeen weer uitdrijft en in bovengenoemde zin in gemeenschap met Christus werkzaam maakt. Zo worden Gods kinderen in hun wandel naar het derde gebod vruchtbaar gemaakt voor de gemeente en haar dienaar des Woords.

Alleen deze oefening des geloofs in Christus, door de liefde werkzaam zijnde, kan ons ook behoeden voor verloochening van de Naam des Heeren. Hoe na ligt de verloochening uit zwakheid aan ons hart. We weten ons allen wel (degenen, die geloven) een Simon te zijn, die heden nog als een Petrus, rotsman, staat, maar die straks valt en loochent, dat hij iets ~~met de Heere, Jern heeft uit te staan.~~

O, hoe vreest elke oprechte van hart deze zonde tegen het derde gebod, wel kennende eigen hart. Dat dringt de oprechte tegen Jezus aan, en doet zien op Hem. Hij heeft de Naam Zijns Gods niet verloochend, ook niet, toen het Zijn leven kostte. Rein heeft Hij alle verzoeking van de boze weerstaan, en de goede belijdenis beleden onder vele getuigen. Hij zweeg en sprak tot Zijns Vaders eer, ook al was het tot Zijn schade. Hij kwam niet voor eigen eer op, maar voor de eer Gods. En Zijn Geest alleen doet ons ook in dezen alzo wandelen in heiliging van Zijn Naam en bewaring voor verloochening. Daarom roept ons hart om die Geest telkens weer.

Dan, maar dan ook alleen zullen we ons met Daniël in de leeuwekuil laten werpen en met Mordechai ons eigen leven en dat van ons gehele volk aan het uiterste gevaar blootstellen (versta wel, als het moet, ter wille van de naam en de zaak des Heeren). Maar dan

ook zullen we niet beschaamd worden en zal de vrede van ons hart groot zijn te midden van de vijanden. Want de Naam des Heeren is een sterke toren, waarheen de rechtvaardige vliedt, en hij wordt behouden.

Zo zal een wankel riet staan als een boom. O, dat we toch niet, gelovigen, op onszelf één ogenblik mochten vertrouwen, maar ons Hem terstond aanbevelen, om uit Hem te wandelen in verloochening van onszelf en eren van Zijn Naam. En die buiten Christus zijn, bedenken toch, dat ze Zijn Naam verloochenende, hun leven verliezen zullen. Alleen in tere godsvrucht, in gemeenschap met Christus, in tere gebedsoefening zal er ook bewaring zijn voor de onheilige vloek.

Nu, zegt u, Gods kinderen zullen toch niet openbaar vloeken. Het kan schijnen, hoewel zij zelf wel weten, hoe groot het gevaar is ook ten opzichte van loslippigheid bij plotselinge schrik of verrassing. Er blijft genoeg ter verootmoediging en te vragen over. Doch we hebben het oog op iets anders. Daar is ook een heilige vloek. Deze vinden we allereerst in Jezus' mond: de heilige vloek over b.v. Chorazin en Bethsaida: Wee, wee . . . Dat is een uitgaan van de heilige toorn Gods tegen de verachters van Zijn genade. De liefde tot de eer Zijns Vaders, de ijver voor Zijn huis wordt een vuur tegen de verachters van Gods Naam.

"Kust de Zoon, opdat Hij niet toorne." De heiligen Gods worden ook in dezen Zijner zalving deelachtig en kennen ook in en uit Christus, in de Geest, de heilige vloek. De liefde tot God en Zijn Christus heeft als keerzijde de haat tegen de vijanden Gods in heilige verontwaardiging. Hiervan vinden we veel voorbeelden in de Schrift: Psalm 3, 10, 38; Habakuk 1 : 12, 2 Timotheüs 4 : 14: "Alexander, de kopersmid, heeft mij veel kwaad betoond, de Heere vergelde hem naar zijn werken." In hoogste instantie is het een vervloeking der heiligen tegen hun vijanden. Dan wordt dus het oordeel Gods over de vijanden afgesmeekt.

Heel vaak wil men dit als iets minderwaardigs zien: oudtestamentisch en niet nieuwtestamentisch. Echter, dit is leugenachtig. Immers, we vinden het niet alleen in het Oude Testament, b.v. de vloekpsalmen 69 en 137. Doch ook in het Nieuwe Testament: Het wee van Jezus; verder b.v. "Die de Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking." (Veel voorbeelden vinden we in: Geesink Geref. Ethiek, 1e deel blz. 299). Zo vinden we van de heilige vloek gewaagd zowel in het Oud als in het Nieuwe Testament, en op grond daarvan ook in onze Catechismus vraag 52: Dat ik . . . tot een Rechter uit de hemel verwacht, Die al Zijn en mijn vrienden in de eeuwige verdoemenis werpen zal . . .

Waar men deze heilige vervloeking als iets lagers wil waarderen, als strijdig met de evangelische liefde, heeft men geen recht inzicht in de liefde. Immers, deze is niet humanistisch, maar Goddelijk en zo is ze gericht op de eer en de deugden Gods. In zulk een heilige vloek hebben we dan ook de energie der heilige liefde voor God en Zijn zaak. Hier is geen zich verblijden in het verderf van een medemens, integendeel, er is ontzetting in het hart, en nochtans één zijn met God in gemeenschap des geloofs met Hem. Het gaat om de ere Gods. Daarvan zijn hart en nieren vervuld.

Nu zullen we wel verstaan, dat deze heilige vloek alleen kan plaats vinden op de hoogtepunten van het geloofsleven, als we als verslonden liggen in de liefde Gods, in Christus; als dus in ware en diepe zin wordt ingeleefd: Niet ik, maar Christus leeft in mij. De vloek in zulke gesteldheid uitgesproken is een heilige vloek. Daar heeft de Geest van Christus heerschappij. Maar nu zullen we ook verstaan, hoe voorzichtig Gods kind hierin heeft te zijn. Hoe licht kan vlees hierin aan het woord komen. En dan wordt eigen ergernis botgevierd en dus de vloek, als heilige vloek bedoeld, een onheilige vloek. Hier wandelen Gods kinderen als Koningskinderen aan de rand van de afgrond. O, hoe gemakkelijk kan het heilige worden aangewend uit een onheilig motief. Alleen zien op Jezus en steile afhankelijkheid van zijn Geest zal ook hier in het spoor van Gods geboden doen treden. Nu willen we onze aandacht nog geven aan

de zinsnede van antwoord 99: dat wij de heilige Naam Gods anders niet dan met vreze en eerbied gebruiken. Welke verantwoordelijkheid dragen hier allen, die waarlijk God vrezen. Zij verkeren vaak te midden van een zgn. christendom, dat heel lichtvaardig Gods Naam gebruikt. Hoe gemakkelijk springen velen om met uitdrukkingen als: "de Heere zeide" of "Ik ontving dit of dat woord van de Heere." En wat worden al lichtvaardig teksten en psalmversjes erbij gehaald, geheel te onpas. Alleen om zelf wat te zijn of zich te helpen, en de kroon op het hoofd te zetten. Daartegen zullen we ons hebben te verzetten. Hier is overtreding van het derde gebod. Hoe teer en heilig lag de Naam des Heeren in Jezus' mond.

Zo hebben we steeds weer gemeenschap met Hem en bediening uit hem nodig om eerlijk te wandelen en eerbied bij onze naaste aan te kweken, door in het openbare gebed niet maar namen op namen te stapelen, en vaststaande, vaak ledige uitdrukkingen te bezigen, maar ons gebed getuige van eerbied en teerheid en oprechtheid. Hoe vaak wordt helaas het gebed een predikatie van ellende voor Gods aangezicht zonder dat de ellende geklaagd wordt. Het ware beter er dan maar over te zwijgen.

Hetzelfde geldt van het lied. Ach, wat worden de teerste zaken al uitgeschreeuwd, alleen omdat het een bekende psalm is. Wat weinig nood, opdat onze ziel er waarlijk met eerbied inligt. Zo is het met aanhalen van spreuken uit de bijbel in allerlei omstandigheden, met ernst en met luim. In dit alles hebben Gods kinderen zich te oefenen tot teerheid, opdat zij een leesbare brief van Christus mogen zijn voor hun omgeving.

Waar teer voor Gods aangezicht wordt geleefd met voor ogen: Gij zult de Naam des Heeren, uws Gods, niet ijdel gebruiken, en dus in het hart leeft de noodzaak om die Naam te mogen kennen, naardat Die ons is bekend-gemaakt in Zijn Woord; en bovendien op de Heere Jezus gezien wordt en in gemeenschap met Hem de ziel geoefend wordt, daar is een sterke begeerte om te mogen opwassen in Zijn kennis. Daar is leergierigheid. Men begeert niet een oppervlakkige preek, maar prediking, die de schatkamers der genade ontsluit. Men begeert ook de diepste leerstukken te verstaan.

O, hoevelen helaas zijn tevreden met een geringe kennis en met de melk, terwijl de vaste spijs niet wordt begeerd. Men rede-neert dan: Kan dan een mens met dat niet zalig worden? Maar het gaat er niet om, met hoe weinig een mens zalig kan worden, maar hoe God drieënig in ons aan Zijn eer komt, opdat Zijn Naam in ons bewustzijn en in ons hart geheilgd worde. Als we lezen, dat Jezus de Vader heeft verklaard, dan is het derde gebod een prikkel voor ons om te hongeren naar ontdekking van en inleiding in het kindschap Gods op grond van de verzoening met God. De Heere heeft toch de schatten des heils niet verworven, opdat ze renteloos zouden blijven liggen, maar opdat ze gekend en genoten zouden worden.

Daarom spreekt de apostel van een opwassen in de kennis des Heeren, zodat de weldaden des Verbonds gekend mogen worden. Daartoe zijn ook de ambten, want we lezen Efeze 4: "Dezelve heeft gegeven sommigen tot apostelen, en sommigen tot profeten, en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot herders en leraars. Tot de volmaking der heiligen, tot het werk der bediening, tot opbouw van het lichaam van Christus; totdat wij allen zullen komen tot de enigheid des geloofs en der kennis van de Zoon Gods, tot een volkomen man, tot de maat van de grootte der volheid van Christus", enz.

Daar leve in het hart van allen, die God vrezen alsoe een tere begeerte om op te was-sen. Het mag niet zijn: Af en toe eens een gezicht op Christus, en daarbij blijven, maar de prikkel in onze ziel drijve, opdat we met Christus worden verenigd en met God drieënig worden verzoend en Hem leren kennen als kind in huis in de Geest der aanneming, Die het Abba, Vader! leert. In gemeenschap met Christus zal altijd weer de begeerte van onze ziel zijn om ook zo in het derde gebod te mogen wandelen.

Hoe meer Gods kinderen zich oefenen mogen in het zien op Jezus en het smeken om Zijn

Geest, des te meer zullen ze ook immer de drang in zich hebben om Zijn Naam te belijden. Zij hebben die kostelijke openbaring Gods ontvangen, niet om die in een zweetdoek te verbergen, maar om ermee te woekeren. Zoals we zagen, hebben ze te zoeken om op te wassen in de kennis Gods. Maar dan ook zullen ze een heilige drang hebben jegens de naaste: "Laat uw licht (dat is het licht des heils in Christus, dat zij ontvingen) also schijnen voor de mensen, sprak de Heere, dat zij uw goede werken mogen zien, en uw Vader, Die in de hemelen is, verheerlijken."

Ja, zo zal, indien we in geloof wandelen, iets afstralen van ons naar onze naaste heen. Dat kan alleen in tere godsvrucht en gebedsoefening, ziende op Jezus. Dan straalt er iets af, dat de onverstandige wijsheid geeft, de afgedoolde terechtbrengt, de weerspannige vermaant, de vijand schrik inboezemt. Zalig de fles met nardus te mogen uitgieten, zodat de geur zich alom verspreidt. En zo heeft de Kerk Gods vanuit dit derde gebod eigenlijk ook een roeping voor het gehele culturele en maatschappelijke leven, welke roeping zij alleen vervullen kan zich houdende aan Christus.

Ja, een Kerk, die leeft door de genade van de Heere Jezus Christus, zal dan ook zendingskerk zijn, opdat de Naam, de openbaring Gods, bekend moge worden onder de heidenen en Zijn Naam heerlijk op de ganse aarde. Daarom zal de oprecht gelovige in het geloof teer bewogen zijn met de arbeid der zending en ook immer weer in het gebed ermee bezig zijn. De gangen van Immanuël worden onze gangen. Nam Hij Zijn weg niet door Samaria en gedacht Hij niet de Syro-Fenicische? De Tyriër, de Filistijn en de Moor genieten de bijzondere aandacht van Gods heiligen.

Tot zover ds. Van Sliedregt. Het bovenstaande is aangehaald uit een preek over Zondag 36.

B.

Stichting "Ontmoeting"

Bezinning op mogelijkheden van reformato-rische hulpverlening in de centra van de grote steden heeft geleid tot oprichting van de Stichting "ONTMOETING".

Uit voorafgaand overleg met de Stichting Woord en Daad is duidelijk geworden dat deze zich wil blijven concentreren op hulp in het buitenland. De Stichting Woord en Daad reageerde positief op het initiatief van binnenlandse hulpverlening.

De werkgroep die de oprichting van de Stichting "Ontmoeting" voorbereidde, trad ook in overleg met vertegenwoordigers van reeds bestaande hulpverleningsorganisaties: De Vluchtheuvel, De Schuilplaats en De Poort. Deze hulpverleningsorganisaties houden zich voornamelijk bezig met hulpverlening aan de eigen kerkelijke achterban. Overigens zou men de hulpverlening vanuit de reformato-rische kerken in de binnenlandse steden zeer toejuichen. Doorverwijzing naar en samenwerking met deze organisaties zou in de toekomst zeer goed mogelijk zijn.

De Stichting "ONTMOETING" stelt zich ten doel om vanuit Gods Woord maatschappelijke hulp te verlenen aan personen in alle voorkomende crisissituaties. De Stichting wil trachten dit doel te bereiken door het realiseren van opvangcentra zoals aanloophuizen, het verlenen van daarmee verbandhoudende begeleiding en het verwijzen naar of samenwerken met organisaties en personen op het terrein van de gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening. Besloten is om in Rotterdam te starten.

Het bestuur is samengesteld uit leden van de volgende reformato-rische kerken:

ds. M. Golverdingen, ds. C.J. Meeuse en J.W. Hendriksen (Ger. Gem.); ds. P. Beekhuis, ds. L.W. van der Meij en A.D. Aarnoudse (Chr. Geref.); K. de Korver (Oud Geref.); A.K. van der Staaij (Ger. Gem. in Ned.); ds. A.J. Schalkoort en ds. P. de Vries (Ned. Herv.). Het dagelijks bestuur wordt gevormd door: Voorzitter: ds. L.W. van der Meij; 2e voorzitter: ds. C.J. Meeuse; secretaris: J.W. Hendriksen, Broekstraat 24, 7021 JX Zelhem, tel. 08340-24479; alg. adjunct: A.K. van der Staaij. Het penningmeesterschap wordt voorlopig waargenomen door de secretaris.

Het bestuur hoop met de activiteiten van de Stichting de reformato-rische gezindte in de Nederlandse samenleving met raad en daad te vertegenwoordigen. Suggesties voor de concretisering van haar doelstellingen zullen op prijs gesteld worden. Zich bewust van het feit dat een klein begin gemaakt is met een niet eenvoudige vorm van dienstverlening, hoopt zij op een hartelijk medeleven vanuit de kerken.

Voor wie de Stichting "ONTMOETING" in haar activiteiten wil steunen: het Postbank-nummer is 2600356 ten name van de Stichting "Ontmoeting" te Zelhem.

Voor de jeugd

Nehemia 72

"En ik gaf bevel aan mijn broeder Hanani, en aan Hananja, de overste van de burg te Jeruzalem; want hij was als een man van getrouwheid en Godvrezend boven velen; en ik zeide tot hen: Laat de poorten van Jeruzalem niet geopend worden, totdat de zon heet wordt, en terwijl zij daarbij staan, laat ze de deur sluiten, betast gij ze dan; en dat men wachten zette, inwoners van Jeruzalem, een iegelijk op zijn wacht en een iegelijk tegenover zijn huis.

Neh. 7 : 2-3.

Beste jongelui!

Wij vervolgen de geschiedenis van de herbouw van de stad Jeruzalem, zoals die ons in het boek Nehemia beschreven wordt. De muren zijn herbouwd. De poorten zijn op hun plaatsen gezet. De poortiers, de zangers en de levieten waren besteld. Ieder had binnen de muren van de stad en de tempel een eigen plaats. Daar werden ook opzichters aangesteld. De één was een broer van Nehemia, met name geheten Hanani. De ander was een overste van de burg te Jeruzalem. Een man van positie, grote bekwaamheid. Hij was ook een Godvrezend man, boven velen. Dit staat enerzijds tot zijn eer er bij vermeld. Ik schrijf enerzijds, omdat de vreze des Heeren, die hem sieren mocht, geen werk was, dat uit Hananja zelf voortkwam. Doch het was een vrucht van Gods vrijmachtig welbehagen. De één wordt in het koninkrijk Gods met meer genade bedeed, dan de ander. Daar is de Heere volkomen vrij in. Hij doet dat niet opdat die Hananja met zichzelf te pronk zou gaan lopen, en een ander hoog tegen hem op zou zien. Want dit zou geen vrucht van genade geweest zijn. Als men met veel genade in het leven bediend wordt, dan zal juist diegene, die daar in delen mag, zich klein gevoelen. Want het bezitten en beleven van genade, maakt nooit grote mensen, wel kleine mensen. Hoe zou men met genade in zichzelf groot kunnen worden? Wat zou men roemen over zaken, die men alleen maar gekregen, en niet verdiend heeft? Wie dan roemt, zal het alleen maar in de Heere kunnen doen.

Deze twee edele lieden, want zo mogen we hen toch wel noemen, waren tot opzichters aangesteld. Zij moesten toezicht houden op hen, die tot mindere werkzaamheden geroepen waren. Mogelijk vragen jullie: Waar moesten zij dan op toe zien?

Nu, heel eenvoudig. Die poorten waren er wel, maar die moesten ook bewaakt worden. En dan mochten die poorten niet openge-daan worden, voor de zon heet werd. En zij moesten voor zonsondergang al weer gesloten worden. En als de poorten gesloten werden, moesten zij ze betasten. Dat wil gewoon zeggen, het moest nauwkeurig gecontroleerd worden, of de poorten wel goed gesloten waren. En als dat alles gebeurd was, kon dan een ieder rustig naar huis gaan? Ach neen. Want jullie begrijpen, gesloten deuren, zonder meer, garanderen nog geen veiligheid. Want het zou dan heel goed mogelijk zijn, dat de vijanden bij nacht kwamen om over de muur te klimmen. Daarom moesten er ook wachten uitgezet worden. Dat moesten inwoners van Jeruzalem zijn. Dus echte burgers van de stad. En dan moest een ieder de wacht betrekken voor zijn huis. Want de poorten waren natuurlijk niet vlak naast elkander gebouwd. Daar was een zekere afstand tussen. En als de wachten alleen

maar bij de poorten stonden, dan kon men op een afstand van de poorten nog over de muur klimmen.

De uiterste veiligheid, voor het welzijn van de stad, werd dus in acht genomen. Zo kunnen wij, het samenvattend, wel zeggen. Nehemia openbaart hierin ook zijn grote verantwoordelijkheid te kennen, die hij had voor diegenen, "waarvoor hij gekomen was, om iets goeds voor hen te zoeken". Zie Neh. 2 : 10.

Dit is natuurlijk meer dan een stukje geschiedenis, zo als wij die kennen van onze vaderlandse geschiedenis. Ik zou ten deze kunnen denken aan Den Briel. Oude schoolboeken vertellen daar hele verhalen over. Hoe Den Briel eenmaal is ingenomen. Hoe de Spanjaarden verslagen werden, en hoe dapper de geuzen zich gedroegen. Kinderen luisterden daar met rooie oortjes naar. Het is allemaal heel interessant, en ook leerzaam. Want de vaderlandse geschiedenis, is ook geschiedenis, die onder Gods voorzienig bestel heeft plaats gehad. Want God bestuurt alle dingen. Ook in de tijd waarin wij leven.

Doch de bijbel is een boek van geheel andere aard. Hij verhaalt ons heilsgeschiedenis. Dat is geschiedenis die ons het verlossend werk van God ten opzichte van Zijn kerk laat weten. Jeruzalem is daar een beeld van. Daar hebben we al meer op gewezen. Vanuit dat gezichtspunt moeten iedere keer weer de lijnen getrokken worden naar deze tijd. En naar alle tijden.

Want de kerk heeft altijd zijn vijanden gehad. Daarom moet de kerk met muren omringd zijn. Dit tot beveiliging. Niet een ieder mag er zo maar in- en uitlopen. Want als de muren verbroken zijn, en poorten afgebroken en er geen wachters zijn, dan komt heel gemakkelijk "de wereld" de kerk in. En de wereld, zo moeten we in dit verband dit begrip verstaan, is Gode vijandig, en daarom ook Zijn kerk, Jeruzalem, vijandig.

Om de vijand buiten de stad te houden, moeten de poorten niet te gauw worden opengedaan en ook niet te laat gesloten worden. Dat moet niet allemaal nonchalant gebeuren, zo als je een deur dicht kunt doen, zonder te kijken of hij wel goed in het slot zit. Neen, het moet nauwkeurig gebeuren. Op de leer, zo zou ik het ook kunnen zeggen, moet nauwkeurig acht gegeven worden. Opdat dwalingen de kerk niet verwoesten en de rust verstoren. Degenen die de wacht betrekken moeten mensen van getrouwheid zijn. De leraars moeten met de vreze Gods bedeeld zijn. De ouderlingen en diakenen moeten op hun post staan. Zij moeten getrouw de wacht betrekken. Want juist als het donker is, is de vijand dubbel op de been. Daarom is juist in donkere tijden dubbele waakzaamheid geboden. En dan niet alleen bij de poorten, de kerkdeuren, maar ook bij de huizen. Het staat er niet voor niets bij, dat een ieder tegenover zijn huis op wacht moet staan. Naar alle kanten moet dus dag en nacht de wacht worden betrokken. Dat kan uit de twee hier boven afgeschreven verzen, duidelijk worden opgemaakt.

Dat ideaal en werkelijkheid ver uit elkander liggen, zal een iegelijk die het reilen en zeilen van het kerkelijke Jeruzalem kent, wel duidelijk zijn. Want de kerken liggen hopeloos verdeeld. Ieder heeft zo zijn eigen stadje. En een ieder vecht voor zijn eigen hofje. Het koninkrijk Gods wordt daardoor voor de "wereld" een belaching. De wacht wordt schier nergens betrokken. Tucht uitoefenen lijkt een onmogelijke zaak. De kerk is daardoor een verzameling van allerhande mensen geworden. De kerk zou de wereld moeten veroveren. Het tegendeel laat zich zien. De wereld veroverd de kerk. Je moet het zo nauw niet meer nemen tegenwoordig. Het gaat meer om de kwantiteit, dan om de kwaliteit. Doch als er op de kwaliteit geen acht geslagen wordt, gaat dit ook ten koste van de kwantiteit. Met andere woorden, als we meer op de hoeveelheid letten dan op de hoedanigheid van het kerkelijk publiek, dan gaat de hoeveelheid ook slinken. Het gevolg is dan "kerkverlating". Een woord dat tegenwoordig nogal "in" is.

De diagnose stellen van de ellendige gesteldheid van de kerk, is op zichzelf nog niet zo moeilijk. Doch het medicijn slikken is moeilij-

lijker. Want het medicijn voorschrijven gaat ook nog. Dat is niets anders dan een wandelen in de vreze des Heeren, overeenkomstig het Woord des Heeren. Doch het slikken is niets anders dan zich *bekeren*. Dat is voor alle dingen noodzakelijk. Het staat niet voor niets wel honderd keer in de bijbel: Bekeert u.....!

Wie de eis voelt klemmen, die God rechtmatig doen kan, zal ook de onmogelijkheid krijgen in te leven van des mensen kant, waardoor de eis wordt omgezet in een gebed: Heere, bekeer Gij mij, dan zal ik bekeerd zijn. God mocht het zó in ons aller leven, naar Zijn vrijmachtig welbehagen, werken. Als Hij het niet zou doen, dan kan men God niets verwijten. Als Hij het wel zou doen, dan is het enkel en alleen vrucht van vrije genade.

Het moet dan beginnen van binnen. Elke reformatie, waarover ook nog al eens geschreven en gesproken wordt, begint in het hart. Want het hart des mensen wordt, niet ten onrechte, ook vergeleken met een stad. Een opengebroken stad! De vijand loopt er in en uit. En als het hart voor alles en nog wat open staat, dan komt het de gezinnen ook binnen. En via de gezinnen, komt het in de kerken. Dat worden dan kerken met grafzerken. Het leven is ~~es~~ uit, en de dood is in de pot.

Zo lang deze dingen niet worden ingezien, gaat het al meer bergafwaarts. Dat daarom de bedde in het hart zal mogen oprijzen, zoals Eliza het eenmaal deed voor zijn jongen: Heere, open zijn ogen dat hij zien moge. Want die bij ons zijn, zijn meer dan die bij hen zijn. Wie daar ogen voor krijgt, krijgt ook weer moed. Want de kerk is geen zaak van mensen, maar van God. Door alle menselijk falen heen, staat God toch voor de uitkomst in. En wat nu nog zeer onvolkomen is, zal eenmaal toch volmaakt zijn, als het nieuwe Jeruzalem van God als een stad uit de hemel zal nederdalen.

Zalig, wie het zo óók mag zien.

Jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent.

N.B. Toen ds. Van der Ent dit artikel schreef wist hij al dat en wanneer hij in het ziekenhuis moest worden opgenomen. Hij is inmiddels geopereerd en zou maandag j.l. weer thuis komen. We hopen van harte dat er een spoedig herstel mag volgen en dat onze vriend zijn ambtelijke arbeid en ook zijn arbeid voor ons blad weer mag voortzetten. Als er in het volgende nummer van ons blad geen artikel van ds. Van der Ent voor komt is dat zeer te begrijpen. Belangstelling uit de kring van onze lezers zouden we zeer toejuichen. Al is het alleen door het zenden van een kaart.

Het adres van ds. Van der Ent is: Wildemaetstraat 1, 8081 AG Elburg.

B.

Jaarverslag 1987 van de Stichting Reformatorische Pensiontehuizen

De Stichting exploiteert twee tehuizen, beschermde woonvormen, namelijk Avondrust te Bennekom en Bethesda te Puttershoek. Het verslag laat duidelijk zien, dat deze stichting, al is haar arbeidsterrein beperkt, betekenisvolle arbeid verricht en dat we dankbaar mogen zijn voor het bestaan van deze tehuizen, waarvan de bewoners ook geestelijke verzorging genieten. Het adres van de stichting is: Postbus 36, 6720 AA Bennekom.

B.

Boekbespreking

Flitsen door Piet Jansen.

Uitgeverij De Groot Goudriaan-Kampen.

Dit boekje is voor momenten van bezinning. Op de achterzijde lezen we:

In onze gejaagde tijd dreigt het gevaar dat we meer worden geleefd dan dat we leven. We gunnen ons nauwelijks tijd voor bezinning. Toch zijn zulke momenten hard nodig. Deze 'flitsen' kunnen je daarbij helpen. Geschreven naar aanleiding van, voor jongeren

herkenbare, alledaagse situaties. Met een duidelijke boodschap, geput uit de enige bron die houvast biedt, de Bijbel. *Flitsen* reikt voldoende stof aan om over na te denken. Met name over de meest wezenlijke vragen in ons leven: hoe is onze verhouding tot God en wat is de betekenis van de Bijbel in het leven van elke dag?

Piet Jansen (1951) maakte jarenlang deel uit van de redactie van Daniël en schrijft nog regelmatig bijdragen voor dit jeugdblad van de Geref. Gemeenten.

De *Flitsen* gaan over allerlei onderwerpen, zoals: vrije genade, worden als een kind, uitverkiezing, moeite met geloven? enz. De meeste flitsen beslaan niet meer dan een bladzijde. Het boekje telt 64 bladzijden.

We vinden veel goeds in dit boekje, maar betreuren het dat zo weinig naar voren komt de noodzaak van het werk van de Heilige Geest in het hart ook van jonge mensen.

Het boekje kost f 12,50.

B.

Theodorus à Brakel, Wilhelmus à Brakel en Sara Nevius door drs. W. Fieret/A.Ros.
Uitgeverij: Den Hertog b.v. - Houten.

In het *Woord vooraf* schrijft drs. Fieret o.a. De mannen van de Nadere Reformatie waren er diep van doordrongen dat wedergeboorte, vernieuwing van het hart, de noodzakelijke voorwaarde was om heilig voor God te kunnen leven. Vandaar dat in al hun geschriften de oproep tot bekering de grootste plaats innam. Aan het persoonlijk onderzoek of men toch inderdaad in waarheid een kind van God was, werd eveneens veel aandacht besteed. Zij stelden het onderscheid tussen ware gelovigen en zij die het zaligmakende geloof meenden te bezitten, uitvoerig aan de orde, om te voorkomen dat mensen zich voor de eeuwigheid zouden bedriegen. Met grote ernst en aandring werden deze zaken in de preken, op de catechisatie en in de geschriften naar voren gebracht. (.....)

De à Brakels kunnen primaire vertegenwoordigers van de Nadere Reformatie genoemd worden, want zij hebben beide boeken nagelaten, waarin de opvattingen van deze stroming duidelijk worden beschreven. Ofschoon Sara Nevius uiteraard geen predikant was, kan zij in ieder geval een aanhangster en misschien wel een vertegenwoordigster van de Nadere Reformatie genoemd worden. Haar meditaties, die door haar man uitgegeven zijn, vormen een geschrift waarin duidelijk het innerlijke, bevindelijke leven, waaraan de nadere reformatoren zo'n waarde hechtten, beschreven wordt.

In dit boekje zijn van deze drie mensen levensschetsen opgenomen. A. Ros leverde een bijdrage over Theodorus à Brakel, terwijl de beschrijvingen van Wilhelmus à Brakel en Sara Nevius van de hand van drs. Fieret zijn.

Het is een zeer waardevol boek van 172 blz. Het laat ons duidelijk zien welke betekenis de beschreven mensen in die tijd hadden en nog hebben.

Het boek kost gebonden f 19,90.

B.

De dochter van de schoolmeester door Pleun R. Troost.

Uitgeverij J.J. Groen en Zoon, postbus 11031, 2301 EA Leiden.

Troost schrijft boeken met verhalen die zich afspelen in de streek waar hij zelf woont. Hij kent de streek en hij kent de mensen en hij weet daar in zijn verhalen een goed gebruik van te maken. In dit verhaal gaat het in hoofdzaak over een onderwijzeres aan een openbare school. Zij is veel serieuzer dan ouderlingen en diakenen, die eershalve het ambt bekleden en er niet aan toekomen om zich te gedragen in overeenstemming met hun roeping. Op allerlei manieren komt dit naar voren. Steeds weer gaat er een goed getuigenis uit van de onderwijzeres. Zij is een voorbeeldig meisje. Ze wordt o.i. wel een beetje al te gunstig getekend.

Er vinden allerlei gebeurtenissen plaats, die Troost voor zijn verhaal nodig heeft. Het slot is dat de onderwijzeres in het huwelijk treedt met de dominee van het dorp.

We houden er ons van overtuigd, dat dit boek een goede ontvangst zal vinden. Er is veel

goeds van te zeggen.
Het boek telt 144 bladzijden en kost gebonden
f 18,50.

B.

Het leven en sterven van mej. C.C.W. 4.

16. Eerst sprak zij al de dienstboden aan van haar huisgezin, ieder even gepast naardat zij ze kende. En wanneer er een van hen bij haar kwam die zeer onwetende was, zo heeft zij haar zeer ernstig op deze wijze aangesproken, onderzoekende haar eerst omtrent de eerste grondwaarheden, of zij die niet kende, en wanneer ze haar daaromtrent zeer onwetende vond, zeide ze: "Ik ben zeer verlegen en weet nauwelijks wat ik tot u zeggen zal: kent gij de eerste waarheden niet, hoe kan er dan iets indruk op uw hart hebben? Maar denk hoe naar en onverantwoordelijk het voor u zal zijn onder zo'n helder licht van het evangelie te leven en daar u de gelegenheid aangeboden is om u te laten onderwijzen, dat gij dat versmaadt en gij geen lust hebt om u te laten onderwijzen. De heidenen in de dag des oordeels zullen tegen u getuigen. Weet gij wel dat gij veel erger zijt dan een heiden, want die dienen nog die God die zij kennen, maar gij, onder zo'n licht van het evangelie te leven en God niet te kennen noch te dienen, wel uw staat is zeer beklagelijk, en ik heb medelijden met u. Ach! dat gij daar eens van overtuigd werd en dat het u in het eenzame voor de Heere bracht. Leg u eens voor God neder en zeg: *Heere! zo onwetende ben ik, ik ken zelfs de eerste waarheden niet, leer Gij mij door Uw Geest, onderwijs Gij Mij!* Ga zo tot de Heere. Wel, zult gij behouden worden, zo moet gij immers weten dat gij ellendig zijt en dat er een Heere Jezus is, en dat gij Hem van node hebt om zalig te worden. Wel, laat u dit bewegen: de apostel zegt, *dat God met vlammend vuur wrake zal doen over degenen die Hem niet kennen*. Het is alsof er stond, dat God de allergrootste gramschap en toorn zou bewijzen aan die Hem niet kennen. Denk, dat dit van een stervende mond tot u gezegd is, dat dit woord ook eens tegen u zal getuigen in de dag des oordeels en schrei hierover nu niet bij mij alleen, maar laten uw tranen in het eenzame voor God zijn."

17. Op die wijze sprak zij alle onbekeerden en onwetenden aan, en vermaande haar zeer om toch nooit naar bed te gaan of des morgens aan haar werk te gaan zonder alvorens haar knieën voor God te buigen en de Heere te bidden. Zij vermaande haar ook om toch naarstig Gods Woord te horen en te onderzoeken, en de godsdienst waar te nemen, *want daar (zeide ze) heeft God mij eerst overtuigd en Zijn Geest gegeven*.

18. Daarop kwamen de vrienden van haar wekelijks gezelschap bij haar en zij sprak ieder aan naar zij die kende, met stilheid, nochtans met veel ernst en tederheid, dat ze toch hartelijk God zoeken en dienen zouden, want dat ze nu zagen hoe getrouw God aan haar was. Zij vertoonde haar ook hoe ze nu wel afscheid van haar nam, maar dat ze nu wegging tot een beter gezelschap.

19. Daarop kwamen andere goede vrienden en bekenden binnen, wel tot 15 à 16 en meer, die ze allemaal zeer gepast naar zij die kende, aansprak naar hun staat alsof zij die gewogen had. Wanneer er bij haar kwamen die God vreesden, zeide ze: "Nu ga ik naar de heerlijkheid en neem van u mijn afscheid, maar niet voor eeuwig. Ik ga nu maar vóór. Gij zult er ook komen, want gij zijt vast op de weg. O, zoekt het toch maar bij de Heere Jezus. Bij Hem is zoveel volheid en algemoegzaamheid en God is zo getrouw; gelijk Hij nu Zijn trouw aan mij betoond heeft, zo zal Hij die ook aan u betonen. En terwijl gij hier nog zijt, wens ik dat gij nabij de Heere moogt leven en dat God u veel wil doen genieten van datgene, dat Hij Zijn kinderen aan deze zijde van de eeuwigheid schenkt. Ik wens dat God u tot een zoon en schild wil wezen, uw Zon, om u te lichten op de weg, en uw Schild om u te bewaren en te beschermen, in al wat u mocht ontmoeten. En als gij eens op uw sterfbed zult liggen, zo wens ik dat God u ook ontmoeten zal gelijk Hij mij nu doet, en is het op zo'n wijze niet, de uitkomst zal evenwel zalig zijn. Wacht maar op de Heere."

20. Wanneer er bij haar kwamen van wie ze wist dat ze wel eens overtuigd waren, zo zeide ze tot dezulken: "Ai, blust toch dat vonkje niet uit dat God in u gelegd heeft, maar wekt het liever op, opdat het een vlammetje mag worden, en bidt God dat Hij het bevordere en voortzette. Hinkt toch niet langer op twee gedachten, maar kiest God tot uw deel. O, de Heere is zo waardig om gediend te worden, en er is zoveel beminlijkheid in Zijn dienst. Gij zult het nooit beklagen. Er is zoveel troost en blijdschap in voor de ziel en ik kan u zeggen, dat de Heere Jezus zo gewillig is, zo gij maar in waarheid tot Hem komt. Hij staat gereed om u aan te nemen, als gij maar toont dat het u hartelijk om Hem te doen is. Hij is immers zo algemoegzaam om al uw gebrek te vervullen. Leg u dan maar als een ellendige voor de Heere neer en zeg: *Ik ben niet in staat om te bidden*. Doe het maar met een hartelijke zucht, het zal de Heere aangenaam wezen, als het maar in waarheid en in oprechtheid is. De Heere Jezus staat gereed om u te helpen. Hij biedt Zichzelf aan." Ze voegde daar gedurig bij: "Bedenk, dat u dit van een stervende mond gezegd wordt".

21. Wanneer er bij haar kwamen die kinderen hadden, zei ze tot hen: "Brengt toch uw kinderen voor de Heere op. Draagt ze al vroeg op in Zijn dienst. Leert de jongen de eerste beginselen zijns wegs en als hij oud zal geworden zijn zo zal hij daarvan niet afwijken, opdat zij zo een heilig zaad voor de Heere mogen wezen. Geeft hun vroeg een indruk van God en van Zijn dienst en de Heere zal ook uw werk in dezen niet ongezegd laten."

22. Wanneer er kinderen bij haar kwamen vroeg zij hun: Weet gij wel, dat gij ook eens moet bekeerd worden, zo gij in de hemel zult kunnen gaan? En zo gij ook gaarne in de hemel zoudt willen wezen, zo moet gij van jongs af de weg daartoe inslaan en naarstig leren en God op uw knieën bidden, dat Hij u ook wil bekeren en lust geven om Hem te zoeken en laat toch alle stoutheid na, want dat is de weg naar de hel. Laat u toch gehoorzaam onderwijzen, opdat gij zo van jongs af tot eer van God moogt zijn. En gedenkt aan uw Schepper in de dagen uwer jongelingschap, en als gij oud zult geworden zijn, zult gij daarvan niet afwijken. Denkt er toch aan dat ik u dit gezegd heb."

23. Dus heeft ze elk tot verwondering aangesproken en opgewekt om in die standplaats, waar God ze in gesteld had, getrouw te zijn, maar op de Heere te wachten en naar Hem

op te zien. Bijzonder wekte zij Gods kinderen op om in al hetgeen hen ontmoette of bejegende, hetzij voor- of tegenspoed, maar op de Heere te wachten en op Hem te zien en al hun zaken in Zijn hand over te geven, dat Hij het wel met hen maken zou. Ook zeide ze, dat men zeggen zou tot dezulken van Gods kinderen die in veel verlangen naar de heerlijkheid leefden, dat, ofschoon de Heere nog wat vertoefde, dat ze Hem maar verbeiden zouden. Want (zeide ze) *Hij zal komen, Hij zal gewisselijk komen en Hij zal niet achterblijven*.

"PSALMEN" gedrukt in EXTRA GROTE LETTER!

Speciaal
voor slechtienden
heeft de GBS het "Boek der
Psalmen" in een extra grote letter
laten drukken. Ook de berijmde
Psalmen (van 1773) zijn in grote-letter-
druk verkrijgbaar.

BOEK DER PSALMEN

in de Statenvertaling, 19,5 x 30 cm

f 29,75

Psalmboek

berijming 1773, 18,5 x 28 cm

f 39,50

Te bestellen bij de boekhandel
of rechtstreeks (zonder
postzegel) bij

GBS

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING
ANTWOORDNUMMER 18 3300 WB DORDRECHT

TEXEL bungalows,
sta-caravans,
volledig pension:
02220-18391 voor folder
of inlichtingen

vakantiecentrum
De Verrassing

Westkapelle TE HUUR

vacantiehuis en luxe sta-
caravans op zeer mooi
en rustig plekje op boer-
derij dichtbij het strand,
tel. 01187-1441.

LANDELIJKE VOORJAARSCONFERENTIE AMBTSDRAGERS 1989

"Daarom zal de kerk, ook de onze, wil zij voor onze jonge mensen in een wereld die snel op een totale catastrofe lijkt af te gaan, echt een schuilplaats zijn, in prediking en pastoraat, méér op de grote problemen van onze tijd moeten ingaan. De boodschap van zonde en genade, de prediking van de voorwaarde van de individuele verlossing van elk mens persoonlijk, beide zullen ze nodig blijven en voorop moeten staan. Maar in haar spreken over de zonde zal de kerk zich niet mogen beperken tot de aanduiding van de slechtheid van ieder (kerk-)mens persoonlijk en van de incidentele ontsporingen in het leven van de enkeling maar er zal ook profetische aanwijzing moeten zijn van de totaliteit van het verderf dat in allerlei structuren en systemen in deze wereld rondwaart en waaraan allen, christen of geen christen, mede debet zijn. Als wij op allerlei terreinen en in allerlei sferen in het leven van jonge mensen afwijkende levensvormen en gedragsnormen waarnemen dan zullen we als kerken in onze reacties en correcties daarop vooral ook de vraag onder ogen moeten zien in hoeverre wij zelf mede schuldig zijn aan een cultuur waarin de dingen zich ontwikkelen zoals wij er nu mee te maken hebben."

Bij het schrijven van deze woorden in de Wekker (juni 1988) werd gedacht aan alle verschijnselen van decadentie en verloedering die zich in onze genotscultuur manifesteren. Welke opstelling kiest de kerk daarin? In de voorjaarsconferentie, die bij leven en welzijn zal worden gehouden op
**ZATERDAG 22 APRIL 1989 IN DE ICHTHUSKERK
IN AMERSFOORT**

willen we hierover nadenken onder het thema

"Naar een christelijke ascese?"

Het woord ascese wordt in de grote Koenen omschreven met: "streng, vrome en ingetogen levenswijze".
Inleiders zullen zijn: Prof. Dr. B. Goudzwaard, hoogleraar economie aan de Vrije Universiteit en Ds. J. Plantinga, chr. geref. predikant te Leeuwarden. Het slotwoord zal worden verzorgd voor Dr. T. Brienens te Gorinchem. Aanvang 10 uur.

Veelvuldig komt de vraag op het comité toe of deze conferenties ook voor niet-ambtsdragers toegankelijk zijn. Het antwoord is dan altijd dat de bijeenkomst primair voor ambtsdragers is bedoeld maar dat belangstellende kerkleden evenzeer welkom zijn.

Dat geldt ook weer voor 22 april a.s. Tot ziens D.V. in Amersfoort.

Het comité.

Voor een paar dagen of
langer gezelligheid en
sfeer, naar het dorpje
Kesteren gelegen in de
mooie Betuwe bekend
om zijn landelijke om-
geving ± 3 km van
Rhenen.

PENSION

"DE PEEL"

waar het gewoon goed
is.

Fam. Knuivers, Boven-
eindsestraat 14,
4041 EJ Kesteren.
Tel. 08886 - 1687.

PLAATS UW FAMILIEBERICHTEN IN BEWAAR HET PAND

Staphorst Ov.

TE HUUR:

ruime vakantiewoning
met 3 sl.k. in het
centrum van het dorp.
Rustig gelegen, alles
aanwezig.

Vrij tot 1 juli, van 15-22
juli, na 12 aug. z.i.e.h.

Tel. 05225-2530.
FAM. MULDER